

FÖRSVARSENDERRÄTTELSEDOMSTOLEN

Datum

2019-10-31

Justitiedepartementet

YTTRANDE

103 33 STOCKHOLM

Er referens

Vår referens

Fö2019/00661/RS

Ä 100-19 aktbil 2

Betänkandet Förbättrat skydd för totalförsvaret (SOU 2019:34)

Försvarsunderrättelsedomstolen har beretts tillfälle att inkomma med ett yttrande över rubricerat betänkande. Domstolen vill med anledning av vad som framförs i betänkandet anföra följande.

Avsnitt 14.10.3 Överklagande ska ske till regeringen

I betänkandet redogörs för de olika instanser som skulle kunna komma att pröva överklaganden av beslut om villkor eller beslut om förbud när det gäller överlåtelse, upplåtelse eller, i vissa fall, avveckling av egendom som är av väsentligt intresse för totalförsvaret. Ett av alternativen som diskuteras är om en specialdomstol skulle kunna åläggas uppgiften. Försvarsunderrättelsedomstolen instämmer i utredningens konstaterande att det i och för sig skulle kunna vara en fördel att utnyttja den kompetens som redan finns inom någon befintlig specialdomstol.

Idag prövar Försvarsunderrättelsedomstolen enbart frågor om tillstånd till signalspaning enligt lagen (2008:717) om signalspaning i försvarsunderrättelseverksamheten. Enligt domstolens bedömning är det möjligt, och även lämpligt, att i framtiden utnyttja domstolens organisation och kompetens även för annan dömande verksamhet, där särskild kunskap och erfarenhet krävs i fråga om underrättelseverksamhet och/eller sekretess- och säkerhetsskydd. En sådan lösning skulle emellertid kräva en ny reglering för processen och därmed ytterligare utredningsåtgärder samt, som utredningen konstaterar, en ny kompetensuppbyggnad. En ny och anpassade processordning för just denna typ av överklaganden skulle dock kunna utformas så att man gör det möjligt att beakta känsliga uppgifter om Sveriges säkerhet utan att

FÖRSVARSENDERRÄTTELSEDOMSTOLEN

parterna får del av dem, samtidigt som det skapas vissa särskilda rättssäkerhetsgarantier, t.ex. i form av ombud som skulle kunna bevaka enskildas rätt i dessa delar. Försvarsunderrättelsedomstolen anser därför att det, av skäl kopplade till främst sekretess, säkerhetsskydd och rättssäkerhet, finns anledning att överväga ett sådant förslag ytterligare i den fortsatta beredningen.

Författningsförslag

I 5 kap. 7 § den föreslagna lagen om överlåtelse och upplåtelse av egendom av väsentligt intresse för totalförsvaret införs en särskild bestämmelse om tystnadsplikt. Bestämmelsens rubrik har satts till "Sekretess". Försvarsunderrättelsedomstolen kan konstatera att en bestämmelse med motsvarande innehåll i lagen (2003:389) om elektronisk kommunikation (se 6 kap. 20 §) där benämns "Tystnadsplikt". Domstolen vill i detta sammanhang endast peka på det inkonsekventa i att använda olika begrepp fast samma sekretess avses. Härtill kommer att begreppet sekretess vanligtvis används endast i det allmännas verksamhet.

I övrigt har Försvarsunderrättelsedomstolen inte några synpunkter på förslagen i betänkandet.

Detta yttrande har beslutats av domstolens ordförande Lars Lundgren efter föredragning av kanslichefen Marija Momcilovic.

Lars Lundgren

Marija Momcilovic